

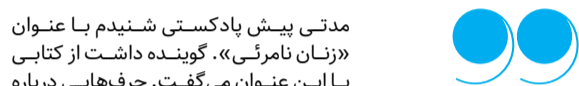
زندگی

یادداشت

به نامرئی بودن عادت نکن

آیه طابقی

دبیر گروه زندگی
Aye.taebi@gmail.com

خوشنویی که مقصر بخشیش هم خودمانیم با پذیرش و عادت به آن. عادت به زیاد کار کردن هم در خانه وهم بیرون، عادت به کنایه شنیدن موقع رانندگی عادت به محکم و مردانه حضور داشتن، عادت به پنهان کردن زن بودن مان

مدتی پیش یادگستی شنیدم با عنوان «زنان نامرئی». گوینده داشت از کتابی با این عنوان می گفت. حرف هایی درباره نادیدن زنان در قرن ۲۱، که بسیار تلخ و آزاردهنده بود. ذهنم درگیرش شد. درگیر دنیای مردانه ای که در بهترین حالت، ساده ترین و ابتدایی ترین حقوق را هم تحت عنوان لطف می بینند. خودمان هم عادت کرده ایم. تمام تلاش مان را می کنیم راننده های خوبی باشیم بدون توجه به اینکه بهترین اتومبیل های دنیا هم بر اساس فیزیک و جثه مردانه طراحی می شوند و طبیعتی است که پشت فرمان به اندازه مردان راحت و مسلط باشیم.

دردها و خستگی هامان را پنهان می کنیم که ضعیف و کم طاقت خوانده نشویم.

به در و دیوار می زنیم که باشیم، کمی شبیه تر به آنچه در ذهنمان است و دوست داریم زندگی کنیم.

و همه اینها انواع خوشنویی است. خوشنویی که مقصر بخشیش هم خودمانیم با پذیرش و عادت به آن. عادت به زیاد کار کردن هم در خانه وهم بیرون، عادت به کنایه شنیدن موقع رانندگی، عادت به محکم و مردانه حضور داشتن، عادت به پنهان کردن زن بودن مان و تکرار این چرخه با تربیت کودک مان به همان سبک و سیاق گذشته. در حالی که اگر من پسرمان را به گونه ای تربیت کنم که به خودش اجازه ندهد درباره رانندگی خانم ها نظر بدهد (چه مثبت و چه منفی، هردو فواید اشتباهی دارند) کار خانه را زاننه نماند و درباره خواهرش سراسر عشق و حمایت باشد؛ دخترم را به شیوه ای تربیت کنم که زیر بار حرف زور نرود، از دختر بودن شرمند نباشد، آزادیش را فدای هیچ چیز نکند و فضای خانه را برایشان امن بسازم. تغییر آغاز شده، حداقل برای خود فرزندانم این تغییر ایجاد شده که جنسیت زده به همه چیز نگاه نکنند و این چرخه خوشنویی را ادامه ندهند.

خوشنویی همیشه مشیت زدن نیست، گاهی شکستن اعتماد به نفس یک نفر با بوق اضافه هم خوشنویی است. خوشنویی علیه زنان هم همیشه نباید با کیودی و شکستگی همراه باشد که با آن مبارزه کنیم، برای اینکه ساده تر خودمان باشیم باید با خوشنویی علیه زنان مبارزه کنیم.

گاهی که از این چنجال ها خسته می شوم اما با خودم می گویم کاش جنس دوم بودن را می پذیرفتم و هیچ وقت به واقعیت زندگی فکر نمی کردم و درگیر این ماجراها نمی شدم. و راستش این است که حق داریم خسته باشیم، اما اگر ادامه دهیم نتیجه برای نسل های بعدی آرامش و آسایش بیشتری همراه خواهد داشت.

ایکس و ایگرگ یا زد؟ ما از کدام نسلیم؟

شاید بد نباشد که بدانیم نسل زد (Z generation) به افرادی می گویند که بین سال های ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۰ به دنیا آمده اند. یعنی همان بچه های دهه هفتادی و هشتادی خودمان؛ نسلی که در تمام عکس های نوزادیشان، هوشمندانه به لنز دوربینی نگاه می کنند که دارد از آنها عکس می گیرد. این نسل با اینترنت عجین شده اند. دانستن این هم خوب است که پیش از اینها، نسل های «ایکس»، «ایگرگ» و حتی «بی» داشته ایم. هر کدام شان متعلق به یک زمان تاریخی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و جهانی بوده اند و متأثر از شرایط آن زمان، ویژگی ها و سبک زندگی متفاوتی داشته و دارند. مثلاً نسل بی (B) یا بیبی بومرها که در سال های ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۹ به دنیا آمده اند، زندگی والدین شان در

نسل Z ایقانوسی به عمق یک سانت متر

این نسل در محیط و شرایطی رشد کرده اند که بحران های اقتصادی را که روی دوش والدین شان سنگینی می کند، به چشم خود دیده اند. بنابراین از همان ابتدا با هدف کسب ثروت و رسیدن سریع تر به ثروت، وارد عمل می شوند چند روز پیش که از یک مصاحبه

سارا مؤمنی

دانشجوی دکتری مدیریت رسانه

کاری برمی گزینم، اسنپ گرفتم. یادم نمی آید از کجا، اما یکهو دیدم درگیر گفت و گو با راننده اسنپ آن هم درباره نسل زد هستم. نسلی که برای شناخت، فهم و درک آن، هرچقدر بخوانیم و بدانیم کم است! نسلی که شگفت انگیز، با اراده و هوشیار است و همه ما در شبکه ارتباطی زندگی خود با آنها مواجه بوده ایم. بنابراین نیاز داریم بیشتر و بیشتر از آنها بدانیم.

نسلی متأثر از رسانه های مجازی

آدم های ۱۲ تا ۲۷ سال، جزو نسل زد هستند. سبک زندگی این نسل تحت تأثیر شبکه ها و رسانه های اجتماعی مجازی است. موسیقی، تصویر و گفت و گوهای مجازی، ارتباطات آنها را شکل می دهد. ارتباطات اجتماعی آنها نوع خاصی از ارتباطات است که به واسطه اینترنت، حجم گسترده داده های اطلاعاتی و زندگی مجازی، پیش از این در نسل های قبلی تجربه نشده بود. اطلاعات آنها درباره بسیاری

از مسائل فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و فناوری سریع تر و بیشتر از نسل های قبلی است؛ اگرچه در حوزه دانش، این نسل را به اقیانوسی با عمق یک سانت تشبیه می کنند. در حال حاضر نسل زد بیشترین درصد از جمعیت جهان را تشکیل می دهند؛ چیزی در حدود ۴ میلیارد نفر. در واقع نسل زد به واسطه اینترنت و دنیای دیجیتال که از کودکی با آن زندگی و رشد کرده اند، شکاف های بین نسلی را به نمایش می گذارند.

به دنبال واقعیت «مطلوب»

اختلالات رفتاری ناشی از این شناخت دیرنگام را برطرف کنند. این نسل اگرچه خودجوش، به نظر آگاه و هوشیار و به دنبال واقعیت است، اما زبان مخصوص به خود را برای رسیدن به واقعیت و اهدافش دارد که اغلب برای نسل های قبلی قابل فهم نیست. اعضای این نسل برخلاف دهه شصتی ها و نسل های قبل تر، سستیزه جو هستند و کمتر تمایل به پذیرش نظرات مختلف دارند، اگرچه به تبع همان دانش اقیانوسی با عمق یک سانت، تلاش می کنند همچنان گفت و گو را راه حل مسائل بدانند، گفت و گوایی که تأییدکننده نظرات و خواسته های آنها باشد.

اگرچه این نسل در میان انفجار اطلاعاتی فضای مجازی بزرگ شده و دارد زندگی می کند، اما بشدت به دنبال واقعیت است. این نسل اغلب از چرچسب زدن دوری می کند و بیان نظرات و احساسات فردی برایشان ارزشمند است. به گفت و گو و حل مسائل با گفت و گو، باور دارد. محوریت واقعیت در این نسل برآمده از تمایل آنها به شناخت نیازهایشان است و این اراده و دانش برای شناخت خود برآمده از جهان مجازی و دسترسی به اینترنت است؛ برخلاف نسل قبلی، (اغلب دهه شصتی ها) که در بزرگسالی به این مرحله رسیده اند و سعی کرده اند

تصمیم، اراده و عمل گرایی

ما دهه شصتی ها، همان نسلی هستیم که معتقد بودیم «علم بهتر از ثروت» است؛ همان نسلی که «دوست داشتیم در آینده» مهندس، پلیس، خلبان یا دکتر شویم. اگرچه خیلی همان پشت کنکورهای سفت و سخت و شرایط مشابه خانوادگی ماندیم و به چیزی که دوست داشتیم، نرسیدیم. برخلاف ما، نسل زد به خوبی می داند چه خواسته ای دارد و برای همان تلاش می کند. اگرچه دوست دارد از سمت دیگران نیز در خلاقیت و نوآوری خود و در رسیدن به اهدافش و در چیزی که واقعاً هست، باور و تأیید شود. این نسل در محیط و شرایطی رشد کرده که بحران های اقتصادی را که روی دوش والدین شان سنگینی می کند، به چشم خود دیده است. بنابراین از همان ابتدا با هدف کسب ثروت و رسیدن سریع تر به ثروت، وارد عمل می شود. علاقه مندی به بسیاری از رشته های مختلف غیردرسی و تحصیلی که نیازی به کنکور و سخت درس خواندن ندارد، اما در عوض امکان رسیدن به پول و ثروت بیشتری داشته باشد، انتخاب آنها است. این نسل از آمانگرایی، ارزش مداری و باورهای نسل های خانواده دور است و به جای آن، سرمایه گذاری و کارآفرینی را ترجیح می دهد. بنابراین انتخاب مشاغل مجازی مثل فریلنسری، دریافت تبلیغات به هر قیمتی در فضای مجازی، مشاغل مربوط به موسیقی و مد و زیبایی، جزو انتخاب های اول آنها برای ورود به فضای کار است.

ارتباطات انسانی نه، انسان ارتباطات بله!

هرچه از زیرکی، عملگرایی و هوشمندی این نسل گفتیم، باید از این هم بگویم که این نسل اگرچه انسان ارتباطات و نسل دیجیتال است، اما در ارتباطات انسانی شفاهی و رودررو نقطه ضعف دارد. بزرگ شدن در تعامل زیاد با فضای مجازی، منجر به شکل گیری نوعی از سبک زندگی در میان این نسل شده تا ارتباطات خانوادگی، میهمانی با خانواده و اقوام و در مجموع صله رحم در میان آنها کم رنگ و بی اهمیت شود. بنابراین برخی از ارزش های فرهنگی و خانوادگی مثل ارتباط با خویشاوندان، سفر و تقریحات خانوادگی، ارتباط صمیمی با والدین و... برای این نسل ناشناخته است. آنها در جایگزینی این نوع از ارتباطات انسانی، ترجیح می دهند فیلم ببینند، کتاب های

قبل تر قرار می گیرد. همراهی، عدالت و برابری حرف اول را در اعتقادات آنها نسبت به زنان می زند. همین امر به دلیل حساسیت موضوعی که در فرهنگ ایرانی دارد، باعث می شود بدون شنیدن، درک کردن و لمس کردن حقیقی فرهنگ دینی در حوزه زنان، نسبت به این مسأله مخالفت شدید، سریع و صریحی داشته باشند و در مقابل به سمت الگوهای غربی ارائه شده (که به نظرشان همراهی، عدالت و برابری در آنها دیده می شود) متمایل شوند. البته باید گفت مسأله اصلی در عدم درک درست گفتمان دینی در حوزه زنان و مبارزه با خوشنویی علیه آنان، برگرفته از نبود فعالیت های ملموس، غیررسمی، روشن و کاربردی فرهنگی در سطح نهادهای فرهنگی جامعه است.

نسل زد، با زنان یا علیه زنان؟

پیش از این گفته شد که نسل جوان و نوجوان دیجیتالی که زیرکی، صراحت، دانش، باورها و زبان مخصوص خود را برای مطالباتش دارد، همان نسل زد است. از ویژگی های این نسل «اعتقاد جدی به گفت و گو و آزادی بیان» و «تعهدات اخلاقی» است. ترکیب این دو ویژگی باعث شده آنها نسبت به مسأله زنان و مبارزه با خوشنویی علیه زنان، حساس بوده و واکنشی سریع تر و صریح تر نسبت به نسل های قبلی داشته باشند.

سال ۱۹۹۹ مجمع عمومی سازمان ملل، این روز را به عنوان روز مبارزه با خوشنویی علیه زنان اعلام کرد. در نسبت با این مسأله، نسل زد با تمایلات قوی به کشف واقعیت، آزادی بیان و تعهدات اخلاقی و با بهره گیری از اطلاعات و دانش های مجازی؛ رویکردهای مستقیم، صریح و سریعی به این مسأله دارد. آنها اغلب مخالف مردسالاری و خوشنویی علیه زنان هستند. برحسب رشد، تربیت و بلوغ آنها در دوران اینترنت و رسانه های جمعی، مفهوم جنسیت برای آنها در گفتمانی متفاوت از مفهوم جنسیت برای نسل های

سال ۱۹۹۹ مجمع عمومی سازمان ملل، این روز را به عنوان روز مبارزه با خوشنویی علیه زنان اعلام کرد.

در نسبت با این مسأله، نسل زد با تمایلات قوی به کشف واقعیت، آزادی بیان و تعهدات اخلاقی و با بهره گیری از اطلاعات و دانش های مجازی؛ رویکردهای مستقیم، صریح و سریعی به این مسأله دارد. آنها اغلب مخالف مردسالاری و خوشنویی علیه زنان هستند. برحسب رشد، تربیت و بلوغ آنها در دوران اینترنت و رسانه های جمعی، مفهوم جنسیت برای آنها در گفتمانی متفاوت از مفهوم جنسیت برای نسل های